

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 21. junija 2018*

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Uredba (EU) št. 650/2012 – Člen 4 – Splošna pristojnost sodišča države članice za odločanje o celotnem dedovanju – Nacionalna ureditev, ki ureja mednarodno pristojnost za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju – Evropsko potrdilo o dedovanju“

V zadevi C-20/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Kammergericht Berlin (višje deželno sodišče v Berlinu, Nemčija) z odločbo z dne 10. januarja 2017, ki je na Sodišče prispela 18. januarja 2017, v postopku, ki ga je začel

Vincent Pierre Oberle,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi M. Ilešič, predsednik senata, A. Tizzano, podpredsednik Sodišča v funkciji sodnika drugega senata, C. Toader (poročevalka), A. Prechal, sodnici, in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodna tajnica: V. Giacobbo-Peyronnel, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 23. novembra 2017,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za nemško vlado M. Hellmann, T. Henze in E. Lankenau, agenti,
- za francosko vlado E. Armoët, agentka,
- za poljsko vlado B. Majczyna, M. Nowak in S. Żyrek, agenti,
- za portugalsko vlado L. Inez Fernandes, M. Figueiredo in M. Carvalho, agenti,
- za Evropsko komisijo M. Wilderspin in M. Heller, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 22. februarja 2018

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nemščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4 Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju (UL 2012, L 201, str. 107).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru postopka, ki ga je začel Vincent Pierre Oberle pri Amtsgericht Schöneberg (okrajno sodišče v Schönebergu, Nemčija) za pridobitev nacionalnega potrdila o dedovanju po smrti svojega očeta, francoskega državljana, katerega zadnje običajno prebivališče je bilo v Franciji.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah od 7 do 9, 27, 32, 34, 59 in 67 Uredbe št. 650/2012 je navedeno:
 - „(7) Pravilno delovanje notranjega trga bi bilo treba omogočiti z odpravo ovir za prosto gibanje oseb, ki se danes srečujejo s težavami pri uveljavljanju svojih pravic pri dedovanju s čezmejnimi posledicami. V evropskem območju pravice morajo imeti državljani možnost vnaprej urediti svoje dedovanje. Učinkovito je treba zagotavljati pravice dedičev in volilnojemnikov, drugih oseb, ki so blizu zapustniku, ter upnikov zapuščine.
 - (8) Za doseg te ciljev bi bilo treba v tej uredbi združiti določbe o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju ali, odvisno od primera, sprejemljivosti, izvršljivosti in izvrševanju odločb, javnih listin in sodnih poravnjav ter o uvedbi evropskega potrdila o dedovanju.
 - (9) Področje uporabe te uredbe bi moralo zajemati vsa civilnopravna vprašanja glede dedovanja zapuščine po zapustniku, torej vse oblike prehoda premoženja, pravic in obveznosti zaradi smrti, ne glede na to, ali gre za prehod po volji zapustnika na podlagi razpolaganja za primer smrti ali za prehod z dedovanjem na podlagi zakona.
- [...]
- (27) Pravila te uredbe so zasnovana tako, da bo organ, ki obravnava dedovanje, v večini primerov uporabil svoje pravo. [...]
- [...]
- (32) Da bi olajšali položaj dedičev in volilnojemnikov, ki nimajo običajnega prebivališča v državi članici, v kateri se obravnava ali se bo obravnavalo dedovanje, bi morala ta uredba vsem osebam, ki lahko po pravu, ki se uporablja za dedovanje, dajo izjave o sprejemu dediščine, volila ali nujnega deleža ali odpovedi dediščini, volilu ali nujnemu deležu ali omejitvi svoje odgovornosti za zapustnikove dolgove, omogočiti, da dajo takšne izjave v obliki, določeni s pravom države, v kateri imajo običajno prebivališče, pred sodišči te države članice. To ne bi smelo pomeniti, da takšnih izjav ni mogoče dati pred drugimi organi v tej državi članici, ki so v skladu z nacionalnim pravom pristojni za sprejemanje izjav. Osebe, ki se bodo odločile za možnost, da dajo izjavo v državi članici, v kateri imajo običajno prebivališče, bi morale sodišče ali organ, ki obravnava ali bo obravnaval dedovanje, same obvestiti o obstoju takšnih izjav v roku, ki ga določa pravo, ki se uporablja za dedovanje.

[...]

- (34) Zaradi pravilnega delovanja pravosodja bi se bilo treba izogibati izdajanju nezdružljivih odločb v različnih državah članicah. Zato bi bilo treba v tej uredbi določiti splošna postopkovna pravila, podobna pravilom v drugih instrumentih Unije s področja pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah.

[...]

- (59) Glede na splošni cilj te uredbe, ki je vzajemno priznavanje odločb, izdanih v državah članicah v dednih zadevah ne glede na to, ali so bile takšne odločbe izdane v pravnem ali nepravdnem postopku, bi bilo treba v tej uredbi določiti pravila o priznavanju, izvršljivosti in izvrševanju odločb, podobna tistim iz drugih instrumentov Unije s področja pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah.

[...]

- (67) Za hitro, nemoteno in učinkovito urejanje dedovanja s čezmejnimi posledicami v Evropski uniji bi moral[i] imeti dediči, volilojemniki, izvršitelji oporoke ali upravitelji zapuščine možnost, da zlahka dokažejo svoj status in/ali uveljavlja[jo] svoje pravice in pooblastila v drugi državi članici, na primer v državi članici, v kateri je zapuščina. V ta namen bi morala ta uredba določati uvedbo enotnega potrdila, tj. evropskega potrdila o dedovanju [...], ki se izda za uporabo v drugi državi članici. To potrdilo zaradi upoštevanja načela subsidiarnosti ne bi smelo nadomestiti nacionalnih dokumentov, ki se lahko za enak namen izdajajo v državah članicah.“

- 4 Člen 1(1) te uredbe določa:

„Ta uredba se uporablja v zadevah dedovanja. Ne uporablja pa se v davčnih, carinskih ali upravnih zadevah.“

- 5 Člen 1(2) navedene uredbe vsebuje seznam vprašanj, izključenih iz njenega področja uporabe.

- 6 Člen 2 te uredbe določa:

„Ta uredba ne vpliva na pristojnost organov držav članic za obravnavanje dednih zadev.“

- 7 Člen 3(1)(a) in (g) Uredbe št. 650/2012 določa:

„V tej uredbi:

- (a) ‚dedovanje‘ pomeni dedovanje zapuščine po zapustniku in obsega vse oblike prehoda premoženja, pravic in obveznosti zaradi smrti, ne glede na to, ali gre za prehod na podlagi zapustnikovega razpolaganja za primer smrti ali za prehod z dedovanjem na podlagi zakona;

[...]

- (g) ‚odločba‘ pomeni vsako odločbo v dednih zadevah, ki jo izda sodišče države članice, ne glede na to, kako je odločba poimenovana, vključno s sklepom sodnega uradnika o odmeri stroškov sodnega postopka;

[...]“

8 V členu 3(2), prvi pododstavek, te uredbe je izraz „sodišče“ opredeljen tako:

„V tej uredbi izraz ‚sodišče‘ pomeni vsak sodni organ ter vse druge organe in pravne strokovnjake, pristojne za dedne zadeve, ki izvajajo sodno funkcijo ali delujejo na podlagi pooblastil, ki jih nanje prenese sodni organ, ali pod nadzorom sodnega organa, če ti drugi organi in pravni strokovnjaki zagotavljajo jamstva glede svoje nepristranskosti in pravice strank do zaslišanja in so odločbe, ki jih izdajo, po pravu države članice, v kateri delujejo:

(a) lahko predmet pritožbe, naslovljene na sodni organ, ali predmet ponovne preučitve s strani tega organa ter

(b) imajo podobno veljavo in učinek kot odločba sodnega organa glede iste zadeve.“

9 Poglavje II navedene uredbe ima naslov „Pristojnost“. Med drugim vsebuje člene 4, 13, in 15 te uredbe.

10 Člen 4 iste uredbe, naslovljen „Splošna pristojnost“, določa:

„Sodišča države članice, v kateri je imel zapustnik ob smrti običajno prebivališče, so pristojna za odločanje o celotnem dedovanju.“

11 Člen 13 Uredbe št. 650/2012 določa:

„Poleg sodišča, ki je pristojno za odločanje o dedovanju v skladu s to uredbo, so sodišča države članice običajnega prebivališča katere koli osebe, ki lahko po pravu, ki se uporablja za dedovanje, pred sodiščem poda izjavo o sprejemu dediščine, volila ali nujnega deleža ali o odpovedi dediščini, volilu ali nujnemu deležu ali izjavo o omejitvi odgovornosti zadevne osebe za obveznosti, ki izhajajo iz zapuščine, pristojna sprejeti takšno izjavo, če se po pravu te države članice takšne izjave lahko dajo pred sodiščem.“

12 Člen 15 te uredbe določa:

„Če se pred sodiščem države članice začne postopek v dedni zadevi, za katero to sodišče po tej uredbi ni pristojno, se sodišče po uradni dolžnosti izreče za nepristojno.“

13 Člen 21(1) navedene uredbe določa:

„Če v tej uredbi ni določeno drugače, je pravo, ki se uporablja za celotno dedovanje, pravo države, v kateri je imel zapustnik ob smrti običajno prebivališče.“

14 Člen 23(1) navedene uredbe določa:

„Pravo, določeno v skladu s členom 21 ali členom 22, ureja celotno de[d]ovanje.“

15 Člen 62(2) in (3) Uredbe št. 650/2012 določa:

„2. Uporaba [evropskega] potrdila [o dedovanju] ni obvezna.

3. [Evropsko] [p]otrdilo [o dedovanju] ne nadomešča nacionalnih dokumentov, ki se za podobne namene uporabljajo v državah članicah. Vendar [evropsko] potrdilo [o dedovanju], potem ko je bilo izdano za uporabo v drugi državi članici, učinkuje, kot je navedeno v členu 69, tudi v državi članici, katere organi so ga izdali v skladu s tem poglavjem.“

16 Člen 64 te uredbe določa:

„[Evropsko] [p]otrnilo [o dedovanju] se izda v državah članicah, katerih sodišča so pristojna v skladu s členom 4, členom 7, členom 10 ali členom 11. [...]“

Nemško pravo

17 Člen 105 Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (zakon o postopku v družinskih in nepravdnih zadevah; v nadaljevanju: FamFG) v različici z dne 17. decembra 2008 (BGBl. 2008 I, str. 2586), določa:

„V drugih postopkih na podlagi tega zakona so pristojna nemška sodišča, če je nemško sodišče krajevno pristojno.“

18 Krajevno pristojnost v zapuščinskih zadevah ureja člen 343 FamFG. Ta člen, kakor je bil spremenjen z Gesetz zum Internationalen Erbrecht und zur Änderung von Vorschriften zum Erbschein sowie zur Änderung sonstiger Vorschriften (zakon o mednarodnem dednem pravu in o spremembi predpisov o potrdilu o dedovanju ter drugih predpisov) z dne 29. junija 2015 (BGBl. 2015 I, str. 1042), ki je začel veljati 17. avgusta 2015, določa:

„1. Krajevno pristojno je sodišče, na katerega območju je imel zapustnik ob smrti svoje običajno prebivališče.

2. Če zapustnik ob smrti ni imel običajnega prebivališča na nacionalnem ozemlju, je pristojno sodišče, na katerega območju je imel zapustnik na nacionalnem ozemlju svoje zadnje običajno prebivališče.

3. Če ni podana pristojnost na podlagi odstavkov 1 in 2, je pristojno [Amtsgericht Schöneberg (okrajno sodišče v Schönebergu)] v Berlinu, če je zapustnik nemški državljan ali če je premoženje iz zapuščine na nacionalnem ozemlju.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

19 Adrien Théodore Oberle (v nadaljevanju: zapustnik), francoski državljan, ki je imel zadnje običajno prebivališče v Franciji, je umrl 28. novembra 2015 brez oporoke. Zapustnik je zapustil dva sinova, Vincenta Pierra (v nadaljevanju: V. P. Oberle) in njegovega brata, zapustnikova žena pa je umrla pred njim. Zapuščina je v Franciji in Nemčiji.

20 Na prošnjo V. P. Oberleja je tribunal d'instance de Saint-Avold (prvostopenjsko sodišče v Saint-Avoldu, Francija) 8. marca 2016 izdalo nacionalno potrdilo o dedovanju, v katerem je bilo navedeno, da V. P. Oberle in njegov brat dedujeta vsak po eno polovico te zapuščine.

21 V. P. Oberle je pri Amtsgericht Schöneberg (okrajno sodišče v Schönebergu) zahteval izdajo potrdila o dedovanju, omejenega na del zapuščine, ki je v Nemčiji, in navedel, da sta v skladu s francoskim pravom z bratom podedovala vsak polovico zapustnikovega premoženja.

22 Amtsgericht Schöneberg (okrajno sodišče v Schönebergu) se je, potem ko je v skladu s členom 15 Uredbe št. 650/2012 preverilo svojo pristojnost, z odločbama z dne 17. novembra in 28. novembra 2016, razglasilo za nepristojno za odločanje o tej zahtevi, saj je menilo, da se določbe člena 105 in

člena 343(3) FamFG ne morejo uporabljati za določitev mednarodne pristojnosti, ne da bi bil pri tem kršen člen 4 Uredbe št. 650/2012, v skladu s katerim so za odločanje o celotnem dedovanju pristojna sodišča države članice, v kateri je imel zapustnik zadnje običajno prebivališče.

- 23 V. P. Oberle je zoper to odločbo pri predložitvenem sodišču, Kammergericht Berlin (višje deželno sodišče v Berlinu, Nemčija), vložil pritožbo.
- 24 Predložitveno sodišče meni, da je Amtsgericht Schöneberg (okrajno sodišče v Schönebergu) mednarodno pristojno za izdajo potrdila o dedovanju omejenega obsega, ki ga je zahteval V. P. Oberle, saj je zapuščinsko premoženje v skladu s pogojem iz člena 343(3) FamFG na nemškem ozemlju.
- 25 Po mnenju predložitvenega sodišča ni jasno razvidno, ali je zakonodajalec Unije nameraval z določbami poglavja II Uredbe št. 650/2012 izčrpno urediti mednarodno pristojnost za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju, kot je storil v zvezi z evropskim potrdilom o dedovanju v členu 64(1) te uredbe.
- 26 Predložitveno sodišče namreč meni, da če bi bilo treba šteti, da je mednarodna pristojnost za izdajo evropskega potrdila o dedovanju že urejena z določbami poglavja II Uredbe št. 650/2012, temu zakonodajalcu ne bi bilo treba določiti posebne določbe v zvezi s tem, in sicer člena 64(1) te uredbe. To sodišče meni, da če bi navedeni zakonodajalec želel urediti mednarodno pristojnost za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju na enaki podlagi kot za evropsko potrdilo o dedovanju, bi v tej uredbi glede teh prvih potrdil določil določbo, ki *mutatis mutandis* ustreza določbi člena 64(1) navedene uredbe.
- 27 Poleg tega predložitveno sodišče meni, da je Amtsgericht Schöneberg (okrajno sodišče v Schönebergu) napačno ugotovilo, da se je v tem primeru uporabilo pravilo iz člena 4 Uredbe št. 650/2012. Splošna pristojnost sodišč države članice, na katere ozemlju je imel zapustnik običajno prebivališče, za „odločanje o celotnem dedovanju“ v smislu navedene določbe naj bi se namreč nanašala le na sprejetje sodnih odločb, pri nacionalnih potrdilih o dedovanju pa naj ne bi šlo za take odločbe. Zadnjenavedena naj bi se namreč izdajala po koncu nepravdnega postopka in odločitev o izdaji takega potrdila naj bi se nanašala le na ugotovitve o dejstvih in naj torej ne bi mogla postati pravnomočna.
- 28 V teh okoliščinah je Kammergericht Berlin (višje deželno sodišče v Berlinu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 4 Uredbe [št. 650/2012] razlagati tako, da določa tudi izključno mednarodno pristojnost za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju v posamezni državi članici, ki jih evropsko potrdilo o dedovanju ne nadomešča (glej člen 62(3) Uredbe št. 650/2012), česar posledica je, da se določbe nacionalnega prava glede mednarodne pristojnosti za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju, ki od tega odstopajo – kot na primer v Nemčiji člen 105 [FamFG] – kot nezdružljive s pravom Unije, katerega uporaba ima prednost, ne uporabljajo?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 29 Predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4 Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da nasprotuje zakonodaji države članice, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ki določa, da so sodišča države članice, čeprav zapustnik ob smrti ni imel običajnega prebivališča v njej, še naprej pristojna za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju v okviru dedovanja s čezmejnimi posledicami, kadar je zapuščinsko premoženje na ozemlju navedene države članice ali če je imel zapustnik ob smrti državljanstvo te države članice.

- 30 Najprej je treba spomniti, da se Uredba št. 650/2012 v skladu s svojim členom 1(1) v povezavi z uvodno izjavo 9 te uredbe uporablja za vse civilnopravne vidike dedovanja, razen v davčnih, carinskih in upravnih zadevah. V členu 1(2) navedene uredbe so naštet različna vprašanja, ki so izključena iz področja uporabe te uredbe, med katerimi ni niti nacionalnih potrdil o dedovanju, niti postopkov v zvezi z njimi.
- 31 Člen 3(1)(a) Uredbe št. 650/2012 določa, da pojem „dedovanje“ obsega „vse oblike prehoda premoženja, pravic in obveznosti zaradi smrti, ne glede na to, ali gre za prehod na podlagi zapustnikovega razpolaganja za primer smrti ali za prehod z dedovanjem na podlagi zakona“.
- 32 Poleg tega se ta uredba, kot je razvidno iz njenih uvodnih izjav 7 in 67, uporablja za dedovanja s čezmejnimi posledicami. Tako je v obravnavani zadevi, saj zapuščina obsega premoženje, ki je v več državah članicah.
- 33 Podrobneje je treba v zvezi z vprašanjem, ali člen 4 Uredbe št. 650/2012 opredeljuje mednarodno pristojnost sodišč držav članic glede izdaje nacionalnih potrdil o dedovanju, spomniti, da se morajo v skladu s sodno prakso Sodišča določbe o pravilih o pristojnosti, če za opredelitev njihovega smisla in obsega ne napotujejo na pravo držav članic, v celotni Uniji razlagati avtonomno in enotno, in sicer ob upoštevanju ne le besedila teh določb, ampak tudi njihovega okvira in cilja, ki ga uresničuje zadevna ureditev (glej v tem smislu sodbi z dne 18. decembra 2014, Sanders in Huber, C-400/13 in C-408/13, EU:C:2014:2461, točka 24, in z dne 1. marca 2018, Mahnkopf, C-558/16, EU:C:2018:138, točka 32).
- 34 Člen 4 Uredbe št. 650/2012 v skladu s svojim besedilom določa pristojnost sodišč države članice, v kateri je imel zapustnik ob smrti svoje običajno prebivališče, za odločanje o celotnem dedovanju.
- 35 V zvezi s tem je treba pojasniti, da v besedilu te določbe ni navedeno, da naj bi bila uporaba splošnega pravila o pristojnosti, ki ga določa ta člen, odvisna od obstoja zapuščine, ki vključuje več držav članic, vendar to pravilo temelji na obstoju dedovanja s čezmejnimi posledicami.
- 36 Poleg tega je iz naslova člena 4 Uredbe št. 650/2012 razvidno, da ta določba ureja opredelitev splošne pristojnosti sodišč držav članic, medtem ko je delitev pristojnosti na nacionalni ravni v skladu s členom 2 te uredbe določena z nacionalnimi pravili.
- 37 Iz besedila navedenega člena 4 je razvidno, da se pravilo o splošni pristojnosti, ki ga določa, nanaša na „celotno dedovanje“, kar pomeni, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 67 sklepnih predlogov, da bi ga bilo treba načeloma uporabiti za vse postopke na področju dedovanja, ki potekajo pred sodišči držav članic.
- 38 Glede razlage izraza „odločanje“ iz te določbe, je treba preučiti, ali se je zakonodajalec Unije nameraval tako sklicevati le na odločitve, ki so jih nacionalna sodišča sprejela pri izvrševanju sodnih funkcij. V tem primeru, kot je bilo opozorjeno v točki 27 te sodbe, je iz predložitvene odločbe razvidno, da je postopek za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju nepravdni postopek in da odločitve o izdaji takih potrdil vsebujejo le ugotovitve o dejstvih, brez kakršnega koli elementa, ki bi lahko postal pravnomočen.
- 39 V zvezi s tem pojem „sodišče“, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 64 sklepnih predlogov, v smislu člena 4 Uredbe št. 650/2012, kakor je opredeljen v členu 3(2) te uredbe, ne vsebuje opornih točk glede obsega izraza „odločanje“.
- 40 Zato je treba ugotoviti, da besedilo člena 4 Uredbe št. 650/2012 samo po sebi ne omogoča ugotoviti, ali pravdna ali nepravdna narava postopka vpliva na uporabo pravila o pristojnosti iz te določbe in ali je treba z izrazom „odločanje“ v smislu navedene določbe razumeti sprejetje izključno sodne odločbe.

Jezikovna razlaga te določbe ne vodi do odgovora na vprašanje, ali je treba za postopek za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, šteti, da spada na področje uporabe navedenega člena 4.

- 41 V zvezi z analizo okvira, v katerega spada navedena določba, je iz člena 13 Uredbe št. 650/2012 razvidno, da so poleg sodišča, pristojnega za odločanje o dedovanju v skladu s to uredbo, sodišča države članice običajnega prebivališča katere koli osebe, ki lahko po pravu, ki se uporablja za dedovanje, poda izjavo o sprejemu dediščine, volila ali nujnega deleža ali o odpovedi dediščini, volilu ali nujnem deležu ali izjavo o omejitvi odgovornosti zadevne osebe za obveznosti, ki izhajajo iz zapuščine, pristojna sprejeti takšne izjave.
- 42 Tako je namen tega člena 13 v povezavi z uvodno izjavo 32 Uredbe št. 650/2012 poenostaviti postopke za dediče in volilnojemnike z odstopanjem od pravil o pristojnosti iz členov od 4 do 11 te uredbe. Zato so sodišča, ki so v skladu s členom 4 navedene uredbe pristojna za odločanje o celotnem dedovanju, načeloma pristojna za sprejemanje izjav glede dedovanja. Iz tega sledi, da se pravilo o pristojnosti iz tega člena 4 nanaša tudi na postopke, ki ne vodijo k sprejemanju sodnih odločb.
- 43 Ta razlaga je podprta tudi z uvodno izjavo 59 Uredbe št. 650/2012, iz katere je razvidno, da se njene določbe uporabljajo ne glede na to, ali so bile odločbe glede dedovanja s čezmejnimi posledicami izdane v pravnem ali nepravdnem postopku.
- 44 Zato člen 4 Uredbe št. 650/2012 določa mednarodno pristojnost sodišč držav članic glede postopkov v zvezi z ukrepi, ki se nanašajo na celotno dedovanje, kot je zlasti izdaja nacionalnih potrdil o dedovanju, ne glede na pravdo ali nepravdo naravo teh postopkov.
- 45 Tej razlagi ne nasprotuje člen 64 Uredbe št. 650/2012 v delu, v katerem določa, da se evropsko potrdilo o dedovanju izda v državi članici, katere sodišča so pristojna v skladu s členi 4, 7, 10 in 11 te uredbe.
- 46 Kot je generalni pravobranilec navedel v točki 90 sklepnih predlogov, za evropsko potrdilo o dedovanju, uvedeno z Uredbo št. 650/2012, velja avtonomna pravna ureditev, vzpostavljena z določbami iz poglavja VI te uredbe. V tem okviru je namen člena 64 navedene uredbe pojasniti, da so tako sodišča kot nekateri drugi organi pristojni za izdajo takega potrdila o dedovanju, pri čemer s sklicevanjem na pravila o pristojnosti iz členov 4, 7, 10 in 11 te uredbe določa, od katere države članice se zahteva taka izdaja.
- 47 Poleg tega je treba pojasniti, da v skladu s členom 62(2) in (3) Uredbe št. 650/2012 uporaba evropskega potrdila o dedovanju ni obvezna in da ta dokument ne nadomešča nacionalnih dokumentov, ki se za podoben namen uporabljajo v državah članicah, kot so nacionalna potrdila o dedovanju.
- 48 V teh okoliščinah člena 64 Uredbe št. 650/2012 ni mogoče razlagati tako, da so nacionalna potrdila o dedovanju izključena iz področja uporabe pravila o pristojnosti iz člena 4 te uredbe.
- 49 V zvezi s cilji, ki jim sledi Uredba št. 650/2012, je iz njenih uvodnih izjav 7 in 8 razvidno, da je njen namen med drugim pomagati dedičem in volilnojemnikom, drugim osebam, ki so bile blizu zapustniku, ter upnikom zapuščine pri uveljavljanju svojih pravic pri dedovanju s čezmejnimi posledicami ter državljanom Unije omogočiti, da uredijo svoje dedovanje.
- 50 V istem okviru je v uvodni izjavi 27 Uredbe št. 650/2012 poudarjeno, da so pravila te uredbe zasnovana tako, da bo organ, ki obravnava dedovanje, v večini primerov uporabil svoje pravo.
- 51 V zvezi s tem se člen 21(1) Uredbe št. 650/2012, ki se nanaša na splošno pravilo glede prava, ki se uporablja, in člen 4 te uredbe glede splošne pristojnosti sodišč držav članic, sklicujeta na merilo običajnega prebivališča zapustnika ob smrti.

- 52 Vendar bi bila uporaba nacionalnega prava za določitev splošne pristojnosti sodišč držav članic za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju v nasprotju s tako navedenim ciljem v uvodni izjavi 27 Uredbe št. 650/2012, ki je zagotoviti usklajenost med določbami o pristojnosti in določbami glede prava, ki se uporablja na tem področju.
- 53 Poleg tega je v skladu s splošnim ciljem te uredbe, navedenim v njeni uvodni izjavi 59, ki se nanaša na vzajemno priznavanje odločb, izdanih v državah članicah v dednih zadevah, v uvodni izjavi 34 navedene uredbe poudarjeno, da je njen cilj izogibanje izdajanju nezdružljivih odločb v različnih državah članicah.
- 54 Ta cilj se navezuje na načelo enotne dediščine, konkretizirano zlasti v členu 23(1) Uredbe št. 650/2012, ki pojasnjuje, da je pravo, ki se uporablja v skladu s to uredbo, namenjeno urejanju „celotnega dedovanja“.
- 55 Na tem načelu enotne dediščine pa temelji tudi pravilo iz člena 4 Uredbe št. 650/2012, saj tudi ta člen pojasnjuje, da navedeno pravilo določa pristojnost sodišč držav članic za odločanje o „celotnem dedovanju“.
- 56 Kot je generalni pravobranilec opozoril v točkah 109 in 110 sklepnih predlogov, je Sodišče že odločilo, da razlaga določb Uredbe št. 650/2012, ki bi povzročila razdrobljenost zapuščine, ne bi bila v skladu s cilji navedene uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 12. oktobra 2017, Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, točka 57). Ker je namreč eden od teh ciljev vzpostavitev enotne ureditve, ki se uporablja za dedovanje s čezmejnimi posledicami, njegova uresničitev pomeni harmonizacijo pravil o mednarodni pristojnosti sodišč držav članic, tako v pravnih kot v nepravdnih postopkih.
- 57 Razlaga člena 4 navedene uredbe, v skladu s katero ta določba določa mednarodno pristojnost sodišč držav članic v zvezi s postopki za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju, deluje v interesu učinkovitega izvajanja sodne oblasti v Uniji za uresničitev tega cilja tako, da omejuje tveganje vzporednih postopkov pred sodišči različnih držav članic in protislovij, ki bi lahko nastala zaradi tega.
- 58 Po drugi strani bi bila uresničitev ciljev, ki jim sledi Uredba št. 650/2012, ogrožena, če bi bilo treba v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, določbe poglavja II navedene uredbe in zlasti njenega člena 4 razlagati tako, da ne določajo mednarodne pristojnosti sodišč držav članic glede postopkov za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju.
- 59 Iz vseh teh ugotovitev je razvidno, da je treba člen 4 Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ki določa, da so njena sodišča, tudi če zapustnik ob smrti ni imel svojega običajnega prebivališča v tej državi članici, v okviru dedovanja s čezmejnimi posledicami še naprej pristojna za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju, kadar je zapuščinsko premoženje na ozemlju navedene države članice ali če je imel zapustnik ob smrti državljanstvo te države članice.

Stroški

- 60 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Člen 4 Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju je treba

razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ki določa, da so njena sodišča, tudi če zapustnik ob smrti ni imel svojega običajnega prebivališča v tej državi članici, v okviru dedovanja s čezmejnimi posledicami še naprej pristojna za izdajo nacionalnih potrdil o dedovanju, kadar je zapuščinsko premoženje na ozemlju navedene države članice ali če je imel zapustnik ob smrti državljanstvo te države članice.

Podpisi